

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2009 m. gruodžio 18 d.

Nr. 47 (877)

Eina nuo 1988 m.
spalio 28 d.

Išmokos bus sumažintos laikinai

Gruodžio 9 d. Seimas priėmė Socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinų įstatymą. Jį dar turės pasirašyti Prezidentė. Įstatyme įtvirtinta nuostata, kad išmokų mažinimas yra laikinas. Senatvės ir netekto darbingumo pensijos būtų pradėtos kompensuoti tuomet, kai Vyriausybė paskelbs, jog ekonominis sunkmetis jau įveiktas. Šios išmokos turėtų didėti sparčiau, palyginti su kitomis biudžeto išlaidomis.

Senatvės pensijos

Laikinuoju įstatymu pirmiausia atsižvelgiama į mažas pensijas gaunančius žmones: 650 litų dydžio ir mažesnės socialinio draudimo pensijos nemažinamos.

Didesnės pensijos bus mažinamos proporcingai. Didžiausią planuojamą mažinti pensijų gavėjų ratą sudaro 700–850 litų dydžio išmokas gaunantys žmonės. Priedas už viršijantį 30 metų darbo stažą nebus liečiamas.

Senatvės pensijų rėžiai	Apytikiškis sumažinamas litais	Apytikiškis sumažinamas procenčiais
iki 650	1	1
650–700	14,6	2,1
700–750	24,0	3,3
750–800	29,8	3,8
800–850	37,4	4,5
850–900	45,3	5,2
900–950	53,5	5,8
950–1000	62,0	6,4
1000–1100	74,5	7,1
1100–1200	93,0	8,1
1200–1300	112,2	9,0
1300–1400	132,8	9,9
1400–1500	154,7	10,7
>1500	213,3	12,3

Pastaba. Ši lentelė – senatvės pensijų mažinimo, neprilausomai nuo to, ar pensininkas dirba. Tikslus mažinimo dydis priklauso nuo kiekvieno žmogaus konkrečios gaunamos pensijos.

Mažinant išmokas dirbančiams pensininkams – tiek gaunantiems socialinio draudimo, tiek valstybinės pensijas – taip pat siūloma taikyti solidarumo principą. Pensijos mažės diferencijuotai, priklausomai nuo gaunamo už-

darbio. Mažesnį atlyginimą gaunanciam žmogui, pensija mažetų nežymiai, o didesnį – daugiau. Uždirbantiems iki 200 litų – pensija mažetų tik 2,5 proc., nuo 600 iki 800 litų – 10–15 proc., 2100 litų – 50 proc., 4200 ir daugiau litų – 70 procentų.

Siekiant, kad mažą atlyginimą gaunantis žmogus, nežymiai sumažinus pensijos dydį, galėtų ir toliau papildomai užsidirbtį, tėsti aktyvų gyvenimą. Tik tolygiai didinant mažėjimo procentą ir nesukuriant uždarbio ar pensijų „slenksčių“, nebus preteksto susimažinti oficialų uždarbį, nes negauta pensijos dalis viada yra „atperkama“ papildomu uždarbiu.

Dirbantiems pensininkams siūloma pensijos mažinti taip:

Darbo užmokesčių litais	Pensijos mažinimas procentais
200	2,5
400	5
800	15,6
1500	34,1
2100	50
3100	59,5
4200 ir daugiau	70

Valstybinės pensijos

Remiantis įstatymu, valstybinės pensijos ir rentos bus mažinamos kaip papildomas pajamos. Šiai išmokų grupei taip pat priklauso ir socialinio draudimo našlių pensijos, nes tai dažniausiai yra antrosios ar trečiosios pensijos.

Visos šios išmokos būtų mažinamos proporcingai: didesnės – didesniu procentu, mažesnės – mažesniu. Pavyzdžiu, išmokos iki 70 litų bus mažinamos tik 5 proc., o gaunantiems daugiau nei 1800 litų – 20 proc. Socialinio draudimo našlių pensijos, kurių dydis yra 70 litų, mažes tik 3,5 lito, didesnės – daugiau.

Jei vienas žmogus gauna kelias papildomas išmokas, pavyzdžiu, valstybinę pensiją ir dvi našlių, tokiu atveju jos bus sudedamos ir tuomet gautai pensijų sumai bus taikomai mažinimo procentas.

Šis būdas pasirinktas todėl, kad valstybinės pensijos yra labai skirtingų dydžių. Nuo 40 litų, kuriuos gauna nukenčiusi asmenų našliai, iki siognataro rentos – 3456 litų.

(keliamas į 2 psl.)

Gruodį pasaulio saleziečių kongregacija švenčia 150-ąsias įkūrimo metines, o gegužės mėnesį iškilmingai buvo paminėtas ir Lietuvos saleziečių bendruomenės 75 metų jubiliejus.

Prieškariu saleziečiai vykdė plačią socialinę veiklą, rūpinosi vargingų šeimų vaikų ir jaunuolių švietimu bei profesiniu pasirengimu. Vytėnuose įkurtoje mokykloje juos mokė amato, gabiausi neturtingų šeimų vaikai buvo siunciami mokyti į Italiją. Sovietmečiu daugeliui šios bendruomenės narių teko eiti sunkiaisiais Sibiro lagerių kančią, tremties keliais.

Lietuva priklauso Italijos Milano saleziečių inspektorijai, mūsų krašte veiklą vykdė 10 saleziečių vienuolių, iš kurių 9 kunigai ir vienas brolis bei 7 seserys vienuolės salezietės. Šiandien saleziečiai yra susitelkę dviejuose didžiausiųose mūsų šalies miestuose: Vilniuje, gyvenamajame Lazdynų mikrorajone, įkurta Šv. Jono Bosko parapija, Kaune, darbininkiskame priemiestyje Palemonė, įkurta Švč. Mergelės Marijos Rožančiaus Karalienės parapija.

(keliamas į 5 psl.)

Saleziečių piligrimystė, pašvesta ganytojams

Šv. Stepono Karaliaus šventė Budapešte. Lietuvių misionieriai su Nekalčiausios Meilės Liepsnos vienuolyno vėliava

Medjugorijoje prie Nekaltosios Mergelės Marijos statulos

2010 metu valstybės biudžetas

Po ilgų ir sunkių svarstymų, karštų politinių debatų, derinimo su svarbiausiomis valstybės institucijomis, po derybų su įvairiomis visuomenės grupėmis, po atvirų protestų prieš Ministro pirmininko A. Kubilius siūlomą taupymo politiką ir pilietynių sios politikos palaikeymo akciją, galiausiai priimti 2010 metų „Sodros“ ir valstybės biudžetai.

Kuo gi ypatingas šių metų biudžeto priėmimas? Žinoma, pirmiausia tuo, kad jis buvo sudarinėjamas ypač sunikomis ekonominio nuosmukio salygomis, kai ne tik lėšų stokojantys biudžeto asignavimų valdytojai iš visų jėgų valstybinę antklodę mėgino timptelėti į savo pusę. Valstybės patiriamais sunkumais ši kartą buvo priversti dalintis ir beveik visų socialinių grupių piliečiai: nuo valstybės taranautojų iki pensininkų ir vaisius auginančių tėvų.

Ministras pirmininkas

Andrius Kubilius 2010 metų biudžetą pavadino „mūsų atsakomybės ir mūsų solidarumo su tauta, kuriai dabar tikrai nėra lengva“ biudžetu. Jis neslepė, kad kitų metų biudžetas nekelia džiaugsmo.

Jau nuo pirmųjų vadovavimo Vyriausybei dienų A. Kubilius su visuomenė pradėjo kalbėtis nesisavindamas valdžios ir sprendimų monopolio, atvirai, kaip su visaverčiais demokratinės valstybės piliečiais, galinčiais ne tik naudotis valstybės teikiamomis teisėmis, bet ir privalanciais dalytis atsakomybe, gilintis į valstybės reikalus, prisijimti savo pilietines pareigas. Iš to gimė mums dar nauja demokratinė savoka „socialiniai partneriai“, tai yra visuomenės grupės, su kuriomis valdžia privalėjo suderinti savo sprendimus, atsižvelgdama į jų argumentus. Tuo tikslu gimė ir nauja praktika – Nacionalinis susitarimas – abipusis valdžios ir socialinių partnerių

jsipareigojimas kartu spręsti valstybės reikalus.

Visuomenė skaudžiai sureagavo, kai Ministras pirmyninkas A. Kubilius paskelbė šalyje esant ekonominę krizę: žmonės nebuvo pratę girdėti tiesos apie valstybės reikalus. Tačiau principinga ir atvira provalstybinė A. Kubiliaus laikysena, nežiūrint viešių ryšių specialistų kritikos, davė tikrai puikų rezultatą: demokratiniai procesai šalyje gerokai pagyvėjo.

Priimant valstybės biudžetą intensyviai dirbo visos trys aukščiausios valstybės institucijos: tiek šalies Prezidentas, tiek Seimas, tiek Vyriausybė. Ši kartą nebuvo jokių neviešų susitarimų už uždarų durų, kaip jau esame ipratę. Visos trys minėtos institucijos dirbo viešai, mūsų visų akivaizdoje kritikavo vieni kitų sumanymus ir bendrai ieškojo sprendimų.

(keliamas į 3 psl.)

(atkelta iš 1 psl.)

Valstybinės pensijas ir rentas mūsų šalyje gauna apie 110 tūkst. asmenų. Tai neabejotini savo profesionalumu, gabenamais, pasiaukojimu stipri- nė Lietuvos valstybingumą, vystę mokslą bei kultūrą žmonės, pasipriešinimo okupacijoms (rezistencijos) dalyviai, daugiaavaikės motinos, motinos, pagimdžiusios ir išauginusios iki 8 metų bei gerai išauklėjusioms 7 ir daugiau vaikų, tremliniai ir politiniai kaliniai, Nepriklausomybės Akto signatarai. Tačiau valstybinės pensijos ir rentos pa- prastai yra ne vienintelės jų pajamos. Tokiu atveju išgyventi sunkmetį daug lengviau.

Siekiant apsaugoti gau- nantčiuosius mažiausias pajamas, numatyta ir išimtis, kuo- met valstybinė pensija nebus perskaiciuojama. Tai numa- tyta tuo atveju, kai žmogus gauna tik valstybinę pensiją, kurios dydis neviršytų ribinio valstybinės pensijos dydžio (ši dydži dar turės patvirtinti Vyriausybė), ir negauna jokių socialinio draudimo pen- sijos. Ribinis valstybinės pen- sijos dydis nebus taikomas valstybinių pensijų gavėjams, kurie kartu gauna valstybinę socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (in- validumo) pensiją, taip pat valstybinių našlių ir našlaičių pensijų gavėjams.

Valstybinių pensijų ir rentų mažinimas:

Sumažėjimas, litais	Išmokos (išmokų sumos) dydis, litais	Sumažėjimas, proc.
iki 70	5	iki 3,5
70–100	5–6	3,5–6
100–200	6–10	6–20
200–400	10–11,7	20–46,8
400–600	11,7–13,3	46,8–79,8
600–800	13,3–15	79,8–120
800–1000	15–16	120–160
1000–1200	16–17	160–204
1200–1400	17–18	204–252
1400–1600	18–19	252–304
1600–1800	19–20	304–360
1800 ir daugiau	20	nuo 360

Motinystės (tévytės) išmokos

Nuo liepos 1 d. skiriamoms motinystės (tévytės) pašalpoms, kurios mokamos iki vaikui sueis dveji metai, bus taikomas Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas, kurio pakitimams pritarė Seimas ir Prezidentė dar šių metų rugėjį. Motinystės (tévytės) pašalpos, paskirtos iki 2010 m. birželio 30 d., nuo liepos 1 d. mažėtų 10 proc. Taigi 90 proc. darbo užmokesčio būtų mokama, kol vaikui su- kaks vieneri ir 75 proc. – iki su- kaks dveji metai.

Minėtas mažinimas ne- būtų taikomas pašalpoms,

Išmokos bus sumažintos laikinai

mažesnėms nei minimalus atlyginimas, atskaičius mo- kesčius, ir tai sudarytų apie 670 litų.

Bus keičiama ir maksimali ligos, dėl nelaimingo atsitikimo darbe, profesinės reabilitacijos pašalpų, o nuo liepos 1 d. ir motinystės, tévytės, motinystės (tévytės) pašalpų riba. Siūloma patvirtinti ne 5, o 4 draudžiamųjų pajamų dydžius. Tuomet didžiausia galima minėta pašalpa siektų ne 7450, o 4680 litų (jei bus patvirtintos ir mažesnės draudžiamosios pajamos). Ši riba būtų taikoma jau 10 proc. sumažinus motinystės (tévytės) išmokas bei naujai skiriamoms socialinio draudimo išmokoms.

Nuo 2010 m. sausio 1 d. pasikeitus einamųjų metų draudžiamosioms pajamoms bus perskaiciuotos visos pas skirtos ir toliau mokamos so- cialinio draudimo pašalpos, viršijančios pakitusią 5 draudžiamųjų pajamų sumą. Maksimalios socialinio draudimo pašalpos mažės dėl naujo draudžiamųjų pajamų dydžio nuo 7440 Lt iki 5850 Lt.

Išmokos vaikams

Išmokos vaikui mokėjimas pakeistas, kad jis nedubliuotų motinystės (tévytės) pašalpų ir būtų labiau atsižvelgiama į šeimos pajamas ir teikiamą kitą valstybės socialinę paramą tam tikro amžiaus vaikams. 97,5 lito dydžio išmoka bus mokama vaikams iki 2 metų, jei jų tévai ar globėjai negauna motinystės (tévytės) pašalpos arba jei pašalpos dydis yra mažesnis nei 525 litai. Jeigu vidutinės šeimos pajamos vienam asme niui per mėnesį yra mažesnės nei minėtoji suma, kiek vienam vaikui nuo 2 iki 7 metų būtų mokama 52 litų dydžio išmoka.

Įvertinus tai, kad mokyklinio amžiaus vaikus auginančios šeimos, kurių mėnesio pajamos mažesnės nei 525 litų, gauna paramą – nemokamą maitinimą mokykloje, išmoką mokinio reikmenims įsigyti – siu- lo ma laikinai, sunkmečio laikotarpiu, vyresniems kaip 7 metų vaikams išmokos neskirti.

Siūloma didesnį dėmesį skirti gausioms šeimoms, auginančioms tris ir daugiau vaikų ar turinčioms globotinių. Joms šiuo laikotarpiu dar sudėtingiau, todėl reikalinga ir didesnė valstybės pagalba. Todėl, jei šeima augina ir (ar) globoja tris ir daugiau vaikų ir vidutinės šeimos pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį yra mažesnės kaip 525 litai, vaikui nuo 7 metų iki 18 metų bus mokami „vaiko pinigai“.

Socialinių reikalų ir darbo ministerijos informacija

Kaip gyvensime toliau?

Žvilgtelėjė į bet kurio pi- liečio kiemą, galime atspėti, ko vertas jo šeimininkas. Ap- silankę svetimoje šalyje, galime įvertinti gyventojų kultūrą, papročius, palyginti skir- tumus ir tapatybę. Tačiau pa- sidairykime savame krašte ir paméginkime įvertinti, kokie esame mes patys.

Jeigu prabiltų upelis

Gyvenu sraunios upelės Varėnės pakrantėje. Netoli- se prie tvenkinio tebestovi tarpuvary verslininkui J. Jar- šanskui, 1941 m. ištremtam į Sibirą, priklausęs kartono fabrikėlis, vėliau tapęs malūnu, dabar, berods, hidroelektrine. Neperseinausiai naujas šio objekto šeimininkas nežinia dėl ko aklinais buvo užda- ręs tvenkinio sklendes. Kelias dienas nuo elektrinės iki Mer- kio Varėnė liko be vandens. Tada pasirodė ir ne vieną nu- stebino „turtai“, slypintys upelio gelymėse. Daugiausiai susikaupė A. Ryliškio gatvėje prie tilto, nes čia patogiausia „sandeliuoti“ tai, kas atitarna- vo ir netinkama tolimesniu naudojimui. Upelio vagos viduryje riogsojo aptrūšisisofa-lova, nudėvėtos automobilių pa- dango, virtuvės rakandai, ivairaus „kalibro“ buteliai, jų du- ženos, daugybė sintetinių mai- šelių su šiukslėmis. Sunku nu- spėti, kokiu lygiu apnuodyti mūsų vandenys. I tai galėtų at- sakyti neklystanti „laborante“, visagalė gamta. Ji žino, kodėl kritiškai sumažėjo žuvies, ko- dėl užversti šuliniai.

Prieš 70 metų, prisimenu, atsigulės ant pilvo iš rieškučių atsigerdavau Varėnės upelio vandens ir neraižė, nedygliavo vidurių.

Palikime ramybėje upelį, kuris, atgavęs vandenį, paslėpė civilizacijos „lobius“. Pa- sidairykime paezerėse, pa- miškėse, pakelėse, autobusų stotelėse, visur, kur įkelia ko- ją nūdienos žmogus, ne tik nešantis, bet ir savivartėmis vežantis šiuksles, statybinės atliekas ir verčiantis, kur patogiai, apsidaires, ar niekasne- mato, užveisia naujus sąvary- nus. Prie apšniaukštos aplin- kos mes, regis, pripratomė, de- ja, svečių akiratis kur kas pla- tesnis ir skvarbesnis. Vargu ar iš turinių paskatų jie panor- mės aplankytų mūsų šalį.

O ką jie man duos?

Panorėjus sutvarkyti savo kiemą ir aplinką galima, ir per trumpą laiką. Daug sudėtin- giu išsiuko savo vidų, kur per ilgą laiką susikaupė dvasi- nio nuosmukio sōnašų, susigražinti moralines vertėbes, atsi- kratyti vartotojų poziūrio į gyvenimą. Atkūrus laisvę ir ne- priklausomybę daugelis prara- do pareigos ir atsakomybės jausmą. Vis labiau ryškėja savanaudišumas, daiktų kul-

tas. Kartą atsitiktinai stebėjau, kaip renkami parašai tiesiogiai nams mero ir seniūnų rinkimams. Pagyvenusi moteris grupei jaunuolių pasiūlė pasira- šti. Vienas augalotas jaunuolis aikštingai pareiškė: „Okajie man duos?“ ir grubiai atsikratė parašų rinkėjos. Tada pagal- vojau, ar ne per giliai išsia- knijo noras reikalauti, prašyti, kau- lyti ir gauti, nei – duoti ar pasi- dalyti. Atrodo, daugėja žmo- nių, nenorinčių ir nesistengjančių atsipalauduoti nuo motinos krūties ir besiruošiančių iki se- natvės likti žindukliais.

Iš praeities semkimės stiprybės

1956-aisiais, sovietinio politinio atsilimo metais, iš priverstinės emigracijos į tévynę grįžo garsus rusų rašytojas, romano „Daktaras Ži- vago“ autorius B.Pasternakas. Kol jis iš laimės ir džiaugsmo atsiklaupės neto- li Kremliaus, priešais stačia- tiukių soborą, plėčiai rankų mostais žegnojosi, meldėsi ir dėkojo Dievui už sugrįžimą, dingojonetoliese paliktas lag- minėlis. Palingavo galva nusi- vylės rašytojas ir pasakė: „Ko- kia tu buvai, motinėle Rusija, tokia ir likai.“ Dar galima būtų pridurti, kad Rusijai teko dau- giau „Stalinosaulės“ spinduliu, dar labiau neigiamai paveiku- sios žmonių gyvenimą.

Būtų malonu, kad motinėlė Lietuva dvasingumą ir gerumą išlaikytų bent tokio lygio, koks buvo tarpuvary metais. Tada niekas nerakino namų, nestatė grotų ant lan- gų. Gaisrų ir nelaimių ištik- tiems ne valdžia, o visuomenė ištiesdavo pagalbos ranką. Is- kilusius konfliktus spręsdavo be policijos ir teismų. Tiesos, gerumo ir pilietiškumo klodai glūdi praeities aruoduose, ir privalu jais naudotis.

Mūsų žmonės pasiilgė dvasinės atgaivos. Tai aki- vaizdu šv. Kalėdų ir Velykų dienomis, kai bažnyčiose ne- telpa žmonės. Mumyse išnyks korupcija, narkomanija ir kitas blogis, kai ne tik per didžia- sias šventes, bet ir kiekvieną sekundadienį bus pilnos bažny- čiostikinčių (jų Lietuvoje net 80 procentų). Nuo tada pradē- simė gyventi kitaip.

Adventas – budėjimo, lau- kimo, gerosios vilties ir apsi- sprendimo metas.

Lietuvos politinių kalinių ir tremlinių sajungos Varėnos filialo tarybos vardu nuo- širdžiai sveikinu bendražygius, su kuriais vietoj kalėdaičių da- linomės duonos trupiniais.

Lietuvos žmonėms linkiu tokios vienybės ir susiklausy- mo, kaip tada padėjusio mums išgyventi, nugalėti Sibiro šal- ti, badą ir neviltį.

Linksmų šv. Kalėdų, lai- mingų Naujųjų metų.
Vytautas KAZIULIONIS

2010 metų valstybės biudžetas

(atkelta iš 1 psl.)
Ekonominiai „Sodros“ biudžeto rodikliai

Gruodžio 9 d. Seimo priimtame kitų metų „Sodros“ biudžete numatoma, kad 2010 metais „Sodros“ pajamossieks 9 mlrd. 886,099 mln. litų, išlaidos – 12 mlrd. 580,238 mln. litų. Numatomas „Sodros“ biudžeto deficitas – 2 mlrd. 694,139 mln. litų. Senatvės pensijoms bus skirta daugiau nei 7,6 mlrd. litų, bedarbių pašalpoms – 256 mln. litų, motinystės išmokoms – beveik 1,7 mlrd. litų, 43 mln. litų – nelaimingu atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniams draudimui.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas teigė, kad priėmus „Sodros“ biudžetą visos išmokos bus mokamos laiku, nors ir mažesnės. Pasak jo, Seimo jau priimti išmokų mažinimo įstatymai leidžia su taupyti maždaug tiek, kiek 2008-aisiais buvo „Sodros“ rezerve. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija savo tinklapyje paskelbė, kad Socialinių išmokų perskaiciavimo ir mokėjimo laikinajame įstatyme, kurį gruodžio 9 d. priėmė Seimas, įtvirtinta nuostata, jog juo nustatomas išmokų mažėjimas yra laikinas. (Apie pensijų mažinimą spausdina me atskirai.)

Konsoliduotas valstybės biudžetas

Gruodžio 10 d. Seime priimtame 2010 metų biudžete išlaidų mažinimo priemonės padėjo sumažinti biudžeto deficitą daugiau nei 2 milijardai litų (iki 4 930 mln. litų arba 5,9 proc. nuo BVP).

Mažinant išlaidas, valstybės biudžeto asignavimų valdytojų išlaikymui ir programų vykdymui skirtos lėčios 2010 m. sumažintos vidutiniškai 33 proc., iš kurių valstybės valdymo išlaidos mažinamos 23 proc., valstybės tarnautojų, politikų, valstybės

pareigūnų, savivaldybių tarnautojų darbo užmokesčio fondas sumažintas 10 proc. Pedagogų, kultūros, socialinių darbuotojų, karo tarnybos tarnautojų darbo užmokesčio fondas sumažintas 5 proc., statutinių pareigūnų – 2 procentais. Be to, nuo 2010 metų sumažintas asignavimų valdytojų skaičius – 2010 metais jų yra 30 mažiau nei 2009 metais. Visi sprendimai planuoja nacionaliniobiudžeto išlaidas sumažino 1 mlrd. 581 mln. litų, lyginant su pasutiniu patvirtintu (šiuo metu liepą) 2009 m. biudžetu.

Nacionalinio biudžeto pajamos 2010 metais, kartu su Europos Sajungos ir kitomis tarptautinės finansinės paramos lėšomis, bus 24 398,9 mln. litų. Planuojami 2010 metų nacionalinio biudžeto asignavimai – 29 328,8 mln. litų.

ES paramos lėšos, kurios šiuo sudėtingu ekonomikos nuosmukio laikotarpiu bus investuojamos į visas ūkio sritis, kad padėtų išlaikyti gyvybingą šalies ekonominę, verslų ir darbo vietas, sudarys 7 891,9 mln. litų, arba 1 474,5 mln. litų daugiau negu 2009 metais.

Planuojama, kad valstybės biudžeto deficitas ateinančiais metais sieks 4,93 mlrd. litų, arba 5 proc. nuo BVP. Biudžetu didinamas Vyriausybės grynojo skolinių limitas. Pasak finansų ministrės Ingridos Šimonytės, iš viso ateinančiais metais reikės skolintis daugiau kaip 13 mlrd. litų.

„Naivu ir neatsakinga manyt, kad ekonomika stabilizuosis savaime. Tam būtinės reformos. Viena iš svarbiausių, kurią akcentuojame netik mes, bet ir ekonomikos bei finansų ekspertai – viešųjų finansų konsolidavimas. Nu- brėžtos ribos – biudžeto deficitas negali viršyti 10 proc. BVP – negalime peržengti. Tai reiškia viena – tenka riboti išlaidas kone visoms sritims. Tik per vidinę konsolidaciją galime atgauti konkuru-

rencingumą“, – taip kitų metų valstybės situaciją komentavo Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, TSLKD frakcijos narys Vitas Matuzas. Pasak jo, tai, kad Permainų koalicijos ir Vyriausybės veiksmai, siekiant suvaldyti krizę, yra rezultatyvūs ir pradėtos reformos vienajame sektoriuje veiksmingos ir būtinės, įvertino tarpautiniai ekspertai.

„Lapkričio 23 d. kredito reitingų agentūra „Moody's“ paskelbė naujausią ataskaitą apie Lietuvą. „Moody's“ teigiamai vertina tai, kad Vyriausybė neturėjo skirti finansinių išteklių vietiniams bankams gelbėti bei sugebėjo atgauti tarptautinių rinkų pasitikėjimą. Ataskaitoje agentūra pažymi, kad 2006–2008 metų ekonomikos augimas buvo nesubalsuotas ir remėsi paskolų įtakota vidaus paklausa, kuri ženkliai lenkė eksportą, o tai lėmė didelius privataus sektoriaus įsiskolinimus ir dirbtinai sukeltas turto kainas. I vidaus rinką orientuotas ekonomikos augimas nebuvo stabilumo garantu. Lietuvių, ekonomikos augimo laikotarpiu nesukaupusių jokių finansinių atsargų, o 2006–2008 m. neatsakingai didinusių savo įsipareigojimus (padidinti atlyginimai, socialinės išmokos), kuriuos tenka vykdyti ir dabar, išeji-mui iš krizės lieka sudėtingesnis variantas – susilaikyti nuo lengvatų, siekiant išlaikyti optimalų viešųjų paslaugų tieki-mą visuomenei ir užtikrinti valstybės funkcijų įgyvendinimą“, – komentavo V. Matuzas.

Patvirtinus biudžetą, premjeras A. Kubilius pirmiausia padėkojo Lietuvos žmonėms, „kuriems tenka tikrai sunki našta atlaikyti šią krizę, kurią sukėlė ir mūsų vi-sų, ir ankstesnių Vyriausybės klaidos ir, be abejo, pasaulio krizė. Žmonėms, kuriems tikrai nelengva žiūrėti į savo situaciją, bet kurie mato, kad iš tiesų sprendimus reikia daryti.“

Ingrida VĖGELYTĖ

Skaitytojų mintys

Gėda! Gėda!

nei, kai kas leidžiasi provokuojamios nedraugų, kelia sumaištį, kenkia tautai. Žmonės nenori suprasti, kad patys nemaža dalimi būna kalti dėl to, kad rinkimų metu balsuoja ne už tuos, kurių verti pasitikėjimo. O kiek tokiai, kurie išvis nedalyvauja rinkimuose, bet reikalauja, kad ir jiems būtų gerai... Niekas nesupras, kas yra tikras vargas, badas, kaip buvę GULAGO belaisviai, tremtiniai.

Mes nedvedojam irizikav-o

me prarasti laisvę, net gyvybę, praėjome sovietinių lagerių pragara, ir, kai tévynė pateko į bėdą, neatsisakome skirti dali savo pensijos, kad Lietuva greičiausiai perteiktu ir išbirstu iš ekonomikos nuosmukio. Būkime vieningi! Būkime tokie, kokie buvo mūsų tévai ir protėviai! Būkime verti tikro lietuviu – patrioto vardo.

Algirdas Jonas KUJALIS, buvęs Vorkutos politinis kalinis

Prie niekad nematyto tévo kapo

Šiemet Lietuvoje lankesi iš Čikagos atvykusi Sabina Barzdaitė-Dambrauskienė. Plungės rajono Babrungėnų kaime, ant Iešnalo ežero kranto, greta Elenos ir Albinio Klimų kaimo turizmo sodybos, viešnia pirmą kartą pamatė savo tévo ltn. Juozas Barzdos-Klevo kapą. Sabinos Barzdaitės-Dambrauskienės atvykimas į Lietuvą sutapo su pasiruošimu LLA „Vanagų“ 65-ųjų metinių minėjimui. Iškilmės įvyko Platelių miestelyje prie paminklo Lietuvos laisvės armijai.

1944 metų spalio mėnesį, kai frontas artėjo Žemaitijos link, Sabinos tévai traukėsi į Vakarus. Jai tada nebuvo né dviejų savaičių. Šeima apsistojo Vokietijoje, pabėgčių stovykloje. Tėvas netrukus turėjo grįžti į Lietuvą, nes buvo kariškis. Tačiau išvažiavo ir nebegrižo, net ir mažiau sios žinutės neatsiuntė. Tik po dvidešimties laukimo metų šeima sužinojo, jog ltn. Juozas Barzda žuvės, ir daugiau nieko.

Artėjant antrajai sovietų okupacijai LLA tapo didžiausia pasipriešinimo okupacijoms organizacija. Vyr. ltn. Juozas Barzda buvo tos organizacijos karys, 1944 metų vasarą Platelių miškuose veikusios LLA „Vanagų“ apmokymo stovyklos komendantas.

Plačiau apie vyr. ltn. Juozą Barzdą-Klevą savo prisiiminimus pateikė buvęs ben-dražygis, desantininkas Jonas Petkevičius-Varnas, kuriam teko kartu tarnauti 6 savisau-gos batalione. Jis buvo visų gerbiamas ir mylimas. Bataliono vyrai buvo aprengti vo-kiskomis uniformomis, tačiau ant kairiosios rankovės, virš alkūnės, turėjo įsiūtus lie-tuviškos Trispalvės skyde-lius. 1944 metų vasarą vokiečiams trauktantis į Vakarus jų batalionas atsidūrė Tauragės rajone prie Nemuno, ties Mikytais.

„Mums, lietuviams, teko pasirinkti – ar į Vokietiją, ar į Žemaitiją. Mūsų vadas vyr. ltn. Juozas Barzda sukoman-davo: „Į Žemaitiją, į LLA, kurti savo kariuomenę“. Mes žinojome, kad Žemaitijos miškuose bazuoja Lietuvos laisvės armija, nusiteikusi prieš bet kokį okupantą, – prisimena J. Petkevičius. – Po varginančių žygiamų atsira-dome Platelių miškuose. Mūsų junginio vadai buvo vyr. ltn. J. Barzda, jo padėjėjas

K. Morkus. LLA vadovybės jie buvo įgalioti tartis su Ver-machto karo žvalgybos kari-ninkais dėl aprūpinimo gink-lais ir apmokymų. Ruoštis partizaniniams karui. 1944 m. rugpjūčio pradžioje J. Barzda ir jo padėjėjas K. Morkus su-formavo 13 karių grupę, turė-jusių vykti į Abvero vokiečių veikiančiosios kariuomenės karinės žvalgybos, radistų, ryšių paslaugų apmokymus. Mūsų komendantas ltn. J. Barzda ir K. Morkus nevy-ko. Apmokymai tėsčiai apie keturis mėnesius. Gavome žinią pasiruošti skristi į Lietuvą. 1944 m. gruodžio 14 d. apie pirmą valandą nakties mūsų nuostabai ir džiaugsmui pasirodė vadai – ltn. J. Barzda ir K. Morkus. Mes jais pasitikėjome ir gerbėme, sujais buvome pasiruošę šokti kad ir į pragarą. Léktuvas buvo transportinis, paruoštas desantininkams. Lydėjo ir globojo instruktorius vokiečiai – parašutizmo meistras. Nutolome nuo fronto linijos, skridome vis glyn į Lietuvą, vis artyn tikslo. Mūsų vadai J. Barzda ir K. Morkus su lakūnais pagal žemėlapius tikslino maršrutą. Artėjome prie Platelių ežerų – mūsų maršruto pabaigos. Šokome maždaug iš 800 metrų aukščio, aš pirmas, paskui mane – J. Barzda. Parašutas išskleidė, pa-mažu leidaus ižemyn, sužil-go ledas, bet parašiutą lavi-ruoti buvo per vėlu. Staiga pa-nirau į šaltą vandenį, vos ne iki kaklo, bet kojomis pasie-kiau dugną. Nors šaltis kaustė kūną, bet likau gyvas. Kabinaus į nendres, galų gale per lūžtantį ledą pasiekiau krantą. Tik išlipęs išgirdau žmogaus balsą, lyg pagalbos šauksmą. O Viešpatie, tai ltn. Barzdos balsas. Suvokiau si-tuaciją į jos tragiškumą. Už krūmų pamatės sodybą, klup-damas, griūdamas bėgau prie-jos. Beldimu prikėliau šeimi-ninką, prašiau pagalbos, – ežere žmogus skėsta. Kai-mietis puolė pagelbėti. Kad įveiktume silpną ledą, nusi-tempėme dvejas kopėčias. Jas guldėme ant ledo viena ir kita puse. Plonas ledas nelai-kė, lūžo. Iš nevilties nusviro rankos. Įsiklausėme į tytą. Pagalbos šauksmas nutilo. Tik tada supratau, kad pradau vadą, bendražygį.

Kai kitą dieną susirinkome toje pačioje apylinkėje į vieną ūkininko sodybą, trūko tik J. Barzdos-Klevo. (keliamą į 5 psl.)

GULAGO pėdsakais

Bendrijos „Lemtis“ ekspedicija į lietuvių kalinimo vietas Komijoje

Tėsinys.

Pradžia Nr. 44 (874)

„Svetingojoji“ Inta

Vykdamai į Intą buvome nemiegojė jau beveik parą ir tikrai nenumanėmė, jog dar tiek pat laiko nesudėsime bluosto. Naktį nuvykę į Intą nusipirkome bilietus į traukinį Syktyvkaras–Maskva. Traukinys Intoje sustojo jaupo vidurnakčio. Pats miestas dar už 7 km nuo geležinkelio stoties. Maršrutiniai autobusai naktimis nevažinėja. Taigi dėkis, kur nori, žmogau. Iki miesto vyksta kas kaip išmano – vieni stabdo pakeliungas mašinas, kiti sėda į agresyviai atrodančio jaunimo automobilius, dar kiti tiesiog pėstute keliauja iki miesto. Įvertinę riziką, susiradome gana padoriai atrodantį taksištą. Jis sutiko mūsų grupelę ir sunkias kuprines suvežioti į miestą. Nuvykę į viešbutį džiaugėmės, jog pagaliau – išsvajotas poilsis. Klydome... Administratorė, pamačiusi mūsų pasus, užsipraše tris kartus įprastą kainą viršijančią sumą. Tokios čia taisioklės. Prieš jas nepakovosi. Mes tiek mokėti negaledgejome. Ilgai šnekėjome ir bandėme suminkštinti moters širdį, tačiau net mūsų išvargė veidai ir vos pakeliamos kuprinės akmeninio jos veido nepakeitė. Įvertinome tai, kaip vieną iš tautinės diskriminacijos formų. Netrukus prašvito. Nesudėjė akių judejome toliau.

Tankiausias lagerių bei šachtų tinklas po Vorkutos buvo sukurtas būtent čia, Intoje. Ji, kaip ir daugelis kitų miestų, buvo pastatyta kalinių rankomis. Cia kalėjo keli tūkstančiai lietuvių.

Aplankėme Intos memorialines kapines, vadintamas Vostočnyje (Rytinės). Jose vienas šalia kito stovėti lietuviškas bei latviškas paminklai. Latviškasis unikalus tuo, jog tai buvo pats pirmasis paminklas Sovietų sajungoje represijų aukų atminimui, šiose kapinėse pastatytas 1956 m.

Nustebome išvydė grupėlė žmonių. Arčiau priėjė pastebėjome, jog tai mokinukų grupė, atejusi iš šalia esančios mokyklos. Su jais kartu buvo geografijos mokytoja Ilona. Susipažinome, smagiai papendravome. Sužinojome, jog netolišče buvo lageris. Intoje prieš 15 metų gyveno 70 tūkst., dabar – tik 40 tūkst. gyventojų. Mokytoja pakvietė apžiūrėti mokyklą, mes

mielai sutikome. Apžiūrėjome mokyklos muziejų. Buvo pakvieti pas mokyklos direktorię. Netrukus sužinojome, kodėl mums buvo suitekta tokia galimybė. Pasirodo, mokyklos direktoriés tévas buvo lietuvis Jonas. Negana to, Intos miesto mero žmona taip pat lietuvinė. Tuo metu apėmusios džiugios emocijos apie čia gyvenančius lietuvius išsklaidė blogasias – visai pamiršome nuoskaudą dėl nakvynės. Paradoksalu, tačiau turistai čia nelaukiamai, kainos jiems viršija bet kokias

saulyje. Toliau traukiniu išriedėjome į Pečiorą. Iš ten anksti ryte pajudėjome į Kožvos gyvenvietę. Vietinėje administracijoje pasiteiravome dėl čia gyvenančių lietuvių. Deja, konkretios informacijos apie juos nebuvu suteikta. Aplankėme Pečioros buvusios miškų ūkio bazės vietą su dar išlikusiu stebėjimo bokšteliu. Pačiame Pečioros mieste suradome buvusio Pečlago valdybą.

Iš Pečioros traukiniu pajudėjome maršrutu Pečiora–Irajolis. Irajolis – dar neišnėkės, visai šalia geležinkelio linijos įsikūrės kaimas. Mes norėjome pasiekti Rybnicos ir Lazareto kaimus bei aplankytí ten esančias kapinaites. Pirmausia émēme stabdyti vietinius, teiraudamiesi, kaip nuvažiuoti. Pagyvenęs vyras sužinojės, kur mums reikia, ironiškai nusijuokė ir pasakė, jog mūsų ten tikrai niekas neveš. Supratome ir patys, jog šiame Dievo pamirštame krašte keliai – ne patys geriausi ir autostrados iki kapinių tikrai nebus. Užsiminus apie pinigus, sutaréme greitai. Puikios pravažos „Niva“ automobilis mums puikiai tiko. Sunkiai pravažiuojami Komijos keliai nebebuvo baisūs. Mašina tarsi tankas brovėsi į priekį, kartais vis išmesdama dūmų kamuoli. Pakeliui pravažiavome naftos perdibimo bazę, gržinius. Keista, juk po žeme guli milijonai, o kelių kokybė – apgailėtina.

Po ilgų ir varginančių paieškų, pagaliau pavyko pasiekti Rybnicos kaimą. Pasiteiravę, sužinojome, kad Lazareto kapinės yra ir buvo kartu su Lazareto kaimu. Viečinis nurodė kryptį. Prieš pusę amžiaus Rybnicos ir Lazareto kaimuose gyveno daug lietuvių tremtiniai. Rybnicoje dabar lietuvių nebegyvena, Lazareto kaimo nėra – vietojo auga jaunuolynas ir yra likusios nedidelės kapinaitės.

Irajolio geležinkelio stotyje mus netikėtai užkalbino nepažįstamas vyras. Jo ištarti lietuviški žodžiai mus labai nustebino. Jis buvo karinininkas, 1972 metais iš Šiaulių paškirtas į Komiją. Dabar gyvena Pečioroje, dirba oro uoste. Išskiriant įstrigo nuosirdžius jo linkėjimai ir ištarti žodžiai: „Tegyvoja mūsų laisva Lietuva“. Deja, savęs lietuviu nelaiako, mentalitetas rusiškas, tačiau gimtoji šalis amžinai paliko pėdsaką jo širdyje.

(Bus daugiau)
Tomas KAZULÉNAS

Latvių pastatytas paminklas lagerių aukoms Intos Vostočnyje kapinėse Gintauto Aleknos nuotr.

padoromo ribas, bet štai vietiniai – malonūs, bendraujantys pagarbai ir rodantys išskirtinį dėmesį.

Belauskami autobuso, vykstančio į geležinkelio stotį, sutikome dvi mažas simpatiškas mergaites. Jos atrodė tokios savarankiškos, tarsi būtų jau mačiusios daug sunumų. Pasirodo, nuojauta neapgavo. Mergaičių išvaizda išdavė sunkią jų būtį. Vienos batukas buvo praplyšęs, kitos kuprinės laikėsi ant peties. Buvome stipriai nustebinti, kuomet dešimtmės sesutės pirmosios pradėjo pokalbi ir paklausė, kas mes ir iš kur? Žinoma, mūsų atsakymas joms mažai terūpėjo, tačiau kitas klausimas mus stipriai sujaudino. Mergaitės, gūžčiodamos pečiai, nedrāsiai pasiteiravo, ar jos galėtų vykti kartu su mumis! Supratome, jog gyvena tikrai nepavydėti. Juk ko verta tokia drąsa ir noras palikti gimtajį miestą. Deja, padėti vargai galėjome. Bent jau lietuviškomis atvirutėmis praskaidrinome jų nuotaiką. Pro autobuso langus dar ilgai matėme jų mojavimą. Užplūdo ne patys linksmiausi jausmai. Kiek skausmo ir neteisybės yra pa-

takas vis išmesdama dūmų kamuoli. Pakeliui pravažiavome naftos perdibimo bazę, gržinius. Keista, juk po žeme guli milijonai, o kelių kokybė – apgailėtina.

Po ilgų ir varginančių paieškų, pagaliau pavyko pasiekti Rybnicos kaimą. Pasiteiravę, sužinojome, kad Lazareto kapinės yra ir buvo kartu su Lazareto kaimu. Viečinis nurodė kryptį. Prieš pusę amžiaus Rybnicos ir Lazareto kaimuose gyveno daug lietuvių tremtiniai. Rybnicoje dabar lietuvių nebegyvena, Lazareto kaimo nėra – vietojo auga jaunuolynas ir yra likusios nedidelės kapinaitės.

Knyga, įamžinančių Laisvės kovotojus

Knygynuose pasirodė informatyvi knyga „Laisvės kovotojų prisiminimai“. Pavadinimas jau pasako, ko galime tikėtis ir apie ką sužinoti beskaitant istoriko, kraštotyrininko Romo Kauniečio kruopštus ir kryptingo darbo, įamžinusio Laisvės kovotojus, vaissius. Šis leidinys yra anksčiau autorius parengtų šešių dalijų veikalo „Aukštaitijos partizanų prisiminimai“ tasa.

Kaip ir ankstesnėse R. Kauniečio knygose, taip ir „Laisvės kovotojų prisiminimose“, atsiminimai nukelia į anuos sunkius ir sudėtingus laikus, suteikia naujų žinių, taip pat apie žinomus įvykius gaunama dar papildomas informacijos. Skaitant šią knygą atsiveria bendras partizaninio gyvenimo ir atskirų episodų vaizdas. Publikuojama dešimtys liudininkų atsiminimų (per kelius dešimtmecius autorius jų surinko šimtus). Knygoje užfiksuočiai atsiminimai žmonių, jau iškeliausiu į Amžinybę, todėl dar labiau suprantant autorius darbo prasmę. Būtina rinkti ir publikuoti prisiminimus, ir svarbiausia nepavėluoti juos užrašyti. R. Kauniečio parengta knyga tokio nepavėluoto darbo pavyzdys.

Didžioji knygos dalis yra skirta prisiminimams, kurių pagalba skaitytojas susipažins su skirtingu Lietuvos vietovių Laisvės kovotojais. Daug įvykių liudininkų – buvusių partizanų, ryšininkų, to meto eilinių kaimo žmonių, gana atvirai pasakoja apie sudėtingus pokario įvykius, kaip jie juos matė. Prisimenami susauzyti žmonių likimai, išgyvenimai. Šalia partizanų herojiškumo tarsi palyginimui knygoje pateikiami to meto ir kitokio elgesio pavyzdžiai – pasakojama apie tuos, kurie stovėjo priešingoje pozicijoje ar palūžo lemtingu gyvenimo momentu. Sovietų pusėje buvę asmenys prakalbinti arba apie jų darbus kalba archyviniai dokumentai. Ypač

išsamiai pasakojama apie Aukštaitijos partizaninius judėjimui pragaistiingą agentų smogikų veiklą.

Perskaityt knygą sužinome ne vien tik apie partizanus. Leidinyje neužmiršti Lietuvos žmonių išgyvenimai sovietų lajeriuose bei tremtyje. Tą laikotarpį iliustruoja buvusių politinių kalinių ir tremtiniių atsiminimai. Taipogi R. Kauniečio sudarytoje knygoje skirta vienos išykiams, labai mažai žinomiems lietuvių istorinėje literatūroje. Kaip mažai tyrinėtą temą galima paminėti desantininkų likimus karo pabaigje. Du iš jų pateikiami aptariajamoje knygoje.

Kai kurių Laisvės kovotojų prisiminimai neapsiriboją tik pirmaisiais pokario dešimtmeciais. Skaitydami prisiminimus sužinome ir apie vėlesnius neginkluoto pasipriešinimo įvykius, pavyzdžiu, apie moksleivių pogrinėdinę veiklą.

Prisiminimai – subjektus dalykas. Prabėgus dešimtmeciams po įvykių, kažkas savaičių išsitrīna iš atminties, kai ko pats žmogus ne nori prisiminti, kitaip tariant, liudininkas gali padaryti sąmoningus ar nešamoningus „paklydimus“. Tačiau čia autorius Romas Kaunietis pataiso padėti. Knyga sudaryta demokratiniu prisiminimų parinkimo būdu, nes kiekviename žmogui leidžiama išsakyti savo nuomonę. Leidinio sudarytojas papildo publicuojamus prisiminimus savo pastabomis ar komenterais, paremtais archyvine medžiaga ir kitais šaltiniais. Tai yra nelengvas darbas, nes tyrinėtojai žino, kaip kartais sudėtinga aptiki skirtingus šaltinius, kalbančius apie tą patį įvykį. Tai naudinga skaitytojui, nes jis komentaru pagalba gauna įvairesnę ir išsamesnę informaciją. Autorius papildymai yra neabejotinas knygos privalus.

Apibendrinant galima teigti, jog knyga rekomenduojama skaityti ir daug sužinoti profesionaliemis istorikams, žmonėms, neabejinimams savo šalias istorijai, o perskaicius norisi ištarti – laukiame tėsinio.

Darius JUODIS

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“ 2010 metams

Prenumeratos indeksas – 0117.

Prenumerata kainuoja:

1 mén. – 7 Lt, 3 mén. – 21 Lt, 6 mén. – 42 Lt,

12 mén. – 84 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,75 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį.

Prenumerata priimama „Lietuvos pašte“ iki gruodžio mėnesio 19 dienos.

Saleziečių piligrimystė, pašvęsta ganytojams

(atkelta iš 1 psl.)

Pastarajai vadovauja pašventės saleziečių idėjų ir darbų tėsėjas keturiaskint Šešerių metų kunigas Massimo Bianco iš Italijos. Veiklaus kunigo ir jo pagalbininkų saleziečių susitelkimo dėka tik statybinių medžiagų gamyklos garsėjės darbininko Kauno priemiestis tapo dvasiunu traukos centru, pagyvenusių ir vargstančių žmonių užuovėja, jaunimo tobulejimo mokykla bei jų piligrimystės kelių pradžia.

Šį pavasari, gegužės 23 d., Palemono bažnyčioje švenčiant Marijos Krikščionią Pagalbos šventę, parapijoje buvo įsteigta Marijos Nekaltai Pradėtosios Krikščionią Pagalbos asociacija, kuri maldomis ir įspūdingu piligrimystės žygiu Bažnyčios mokytojų – Šventųjų keliais, atsiliepė į Popiežiaus kvietimą švēsti Kunigų metus.

Šiemet birželio 19-ąją, per Švenčiausiosios Jėzaus Širdies šventę ir Pasaulinę maldos už kunigų šventejimą dieną Šventasis Tėvas Benediktas XVI pradėjo Kunigų metus, besitęsančius iki 2010 metų birželio 19-sios ir skiriamus kunigų dvasiniam tobulejimui skatinti.

Šventasis Tėvas kreipdamasis į pasaulio tikinčiuosius paprašė visų ryžtingai, tvirtai ir karštai įspireigoti, kad šie metai būtų plačiai švenčiami visame pasaulyje – vyskupijoje, parapijose, kiekvienoje vietinėje bendruomenėje, šiltai įtraukiant mūsų katalikiškąją tautą, neabejotinai mylinčią savo kunigus ir trokstančią matyti juos kasdieniuose apaštalavimo darbuose laimingus, šventus ir džiugius.

Šia intencija keturi jauni MNPKP saleziečių asociacijos maldininkai: Rima, Rasa, Giedrius ir Marekas, penkis méniesius keliaudami Šventųjų keliais, melsdamiesi už pasaulio kunigus ir liudydami Evangeliją automobiliu įveikė beveik 23 tūkstančius kilometrų. Jų piligriminės kelionės maršrutas prasidėjo Kaune, šv. Brunono evangelizacijos kelyje, nusidriekdamas per Čenstochavą, Krokuvą, Medjugoriją, Asyžių, Romą, Tesalonikus, Efesą, Jeruzalę, Betlejų, Nikėją, Antiochiją, Dubrovnikus, Budapeštą, Paduvą, Pavią, Toriną, Taize, Paray le Monialį ir atgal į Lietuvą.

Pasak šios maldingos kelionės vadovės, saleziečių bendradarbės Rimos, kungių mūsų tikinčiųjų bendruomenė yra svarbūs netik dėl to, ką jie daro, bet ir dėl to, kas jie yra. Tikra tieša, jog kai kurie kunigai šiuo metu įsivelė į rimtas problemas ir nusikalstamas situacijas, bet mes turime už juos melstis ir aukotis idant jie atsiverstų. Didžioji dauguma kunigų yra garbingi žmonės, atsidavę savo tarnybai, praktikuojantys maldos gyvenimą ir pastoracinę gailestingają meilę, visa esybe įgyvendinantys savo pašaukimą ir misiją, dažnai didelio asmeninio pasiaukojimo kaina, tačiau visa tai jie atlieka kupini autentiškos meilės Jėzui Kristui, Bažnyčiai ir tautai, solidarizuodamiesi su vargšais ir kenčiančiais. Todėl Bažnyčia didžiuojasi savo kunigais visame pasaulyje.

Pasak Rimos, saleziečių maldos grupė ir keturi maldininkai pasiryžo ilgos piligriminės kelionės sunkumus aukoti ir maldomis atsiliepti į Šventojo Tėvo žodžius, pasakyti skelbiant Kunigų metus. Popiežius Benediktas XVI paskelbė, jog šių metų tikslas – „paskatinti kunigus siekti dvasonio tobulumo, nuo kurio pirmiausia priklausuo jų tarnybos veiksmingumas“. Todėl šie metai turi būti mūsų visų maldos metai, pačių kunigų maldos, maldos su kunigais ir už kunigus metai, kunigų dvasingumo ir kiekvieno pavienio kunigo atsinaujinimo metai.

Saleziečių asociacijos maldininkė pripažino, kad jų kelionė, skirta maldai už Kunigų šventumą ir pašaukimą, buvusi itin įspūdinga. Pirmiausia ji pabrėžė visutinės Bažnyčios šventų vietu lankymą, pradedant laimingai pasibaigusiu jų netikėtu atsiradimu karo veiksmų zonoje Irake ir vėliau stebuklingu atvykimu į Jeruzalės miestą, šventą net trims religijoms: žydams, krikščionims ir musulmonams, bei Jėzaus gimimo vietą – Betlejų. Aplankyta ir melstasi Paskutinės vakarienės kambaryje, kur Viešpats mums padovanojo Eucharistiją ir kur Sekminių dieną buvo duota Šventoji Dvasia, taip pat pagerbta Išganytojo mirties ir prisikėlimo vieta Jeruzalės Šv.

Kapo bazilikoje. Maldininkai, kelionėje susidurę su alkaliu, troškuliui ir visokiais pavojais, pastebėjo, kad Artimuju Rytų regione gyvenantys trijų monoteistinių tikybų išpažinėjai – musulmonai, krikščionys ir judėjai – buvo labai geranoriškai nusiteikę atvykusiams maldininkams Dievo vardu. Karščiausią vasarą maldininkams visur buvo pasiūlyta vandens ir nesavanaudiška pagalba. Maldininkai pastebėjo, kad šių kraštų tikintiesiems nesvetimas tarpreliginis dialogas, supratimas ir bendravimas. „Cia pajutome labai stipriai, kad mus visus gali vienyti Meilė, – kalbėjo apie kelionėje patirtus įgyvenimus Rima. – Nes juk tikėti vieną Dievą, mus visus sukūrusi, tikėti Dievą, sukūrusi visą žmonių šeimą, tikėti, kad Dievas yra Meilė, reiškia tikėti, kad meilė yra svarbiausia veikianti jėga.“

Elvyra ŽEIŽIENĖ

Pastatykime paminklą Kovotojų, žuvusių už Lietuvos Laisvę, Motinai

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajunga jau ne vienerius metus siekia įamžinti Laisvės Kovotojų Motinų atminimą. Prieš kelerius metus kilo idėja pastatyti simbolinį Kovotojų, žuvusių už Lietuvos Laisvę, Motinos paminklą, numatyta jam vieta Kauno buvusiose senosiose kapinėse. Sumynamas pradėtas įgyvendinti.

Prie šio paminklo pastatymo galite prisidėti ir Jūs, Jūsų šeimų nariai, giminės, kaimynai, pervesdami į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos DnB NORD banko sąskaitą Nr. LT864010042501566754 norimą paaukoti sumą.

Dėkojame paaukojusiesiems:

Genovaitei Šilingaitei – 100 litų,

Joanai Onai Ragaišienei – 100 litų,

Pranui Valonui – 200 litų,

LPKTS Palangos filialo nariams – 1000 litų,

Juozui Steponaičiui – 50 litų,

Vincei Vaidevutei Margevičienei – 100 litų,

Jonui Girčiui – 100 litų,

Jonui Abukauskui – 200 litų,

Irenai ir Antanui Žindžiams – 150 litų,

Onai ir Stasiui Žukaičiams – 100 litų,

Stasiui Kazlauskui – 100 litų,

Vidučiui Gasiūnui – 100 litų,

Janinai, Birutei ir Jonui Gerdviliams – 150 litų,

Janinai Šyvokienei – 200 litų,

Angelei ir Algui Raulinaičiams – 200 JAV dolerių (470 litų),

Viktorijai ir Antanui Valavičiams – 200 JAV dolerių (470 litų).

LPKTS pirmininkas Antanas Lukša

Prie niekad nematyto tévo kapo

(atkelta iš 3 psl.)

Papasakoju apie įvykusią nelaimę. Visi nuliūdome, patylėjome, atidavėme paskutinę pagarbą žuvusiam vadui, ištikimam draugui. Jo žūtis buvo didelė netektis mums, tautai, šeimai. Jis nesusigė-

noje vietoje pastebėjo kažką juostuotą. Išižiūrėjė supratė, kad ten jšalės parašiutas. Iš-kirto vyrai ledą, ištraukė parašiutą ir skenduoļi. Rado dokumentus, radijo imtuvą, kitų vertybų. Ten buvęs stribas Juozas Zaboras pasiėmė

liau jį prižiūrėjo. Dabar tiksliai atrasti tą vietą sunku. Per pusę šimto metų takas pakeitė kryptį, kauburėlis sunyko, nutilo ir gyventojų kalbos apie jaunojo Lietuvos karių tragediją.

Dabar patriotiškai nusiteikusiu asmenų lėšomis žuvusiam kovotojui pastatytas paminklas. Kapas lankomas ne tiktais LLA organizacijos narių, bet ir kitų lankytojų.

A t k ū r u s
Lietuvos nepriklausomybės pirmą kartą atvykusij Lietuvą Sabina Barzdaitė bandė ieškoti tévo pėdsakų, tačiau be pasekmių. Tik vėliau Vilniuje

gyvenanti Sabinos pusėsė Jolanta Sakalauskienė aptiko informacijos apie Lietuvos laisvės armijos organizaciją, knygoje „Lietuvos laisvės armijos kovos Žemaitijoje“, išleistoje LLA iniciatyva, rado ne tik tévo nuotrauką, bet ir išsamią informaciją apie traigšką jo žūtį.

Irena MONTVYDAITĖ-GIEDRAITIENĖ

Lietuvos laisvės armijos karių rėmėjų sajungos nariai prie ltn. J. Barzdos kapo

dė ramiai gyventi Vakaruose, bet kaip tautos patriotas grįžo į Tėvynę, kovoti dėl nepriklausomybės, buvo numatęs kurti partizaninės kovos bazę.

Praėjus kelioms savaitėms nuo tų tragiskų įvykių, kai šalčiai įsigalėjo į ežero ledas buvo stiprus, kaimynai kitoje ežero pusėje pamatė degančią Vaišnorų daržinę. Ežero ledų bėgo gesinti gaisrą. Vie-

dokumentus, pinigus, numovė gražų žiedą. Vėliau sužinojė saugumiečiai pas jį darė kratą, ką rado, atėmė. Ūkininkų mergaitės iš parašiuto siuvo suknėles.

Aleksas Česnauskis, Babrungėnų kaimo gyventojas, iškasė duobę prie senos eglės, netoli tako, susuko žuvusijį į paklodę ir palaidojo. Ant kapo pastatė medinį kryželį, vė-

Nors rovė, bet neišrovė

1920 metų rugsėjį didelė lenkų kariuomenės grupė prasiveržė į Suvalkus. Lietuvos kariuomenės vadas K. Ladiga nusprendė prie Suvalkų ir Augustavo Lenkijos kariuomenę apsupti ir sumušti. Iki sėkmės nedaug betrūko, vienok puolimas nepavyko, nes Lietuva tuomet turėjo menką kariuomenę – tik 10 pėstininkų pulkų. Tuomet valstybės vadovybėje, kaip ir dabar, buvo išsitaisuvių žmonių, teigiusių, kad Lietuvai kariuomenė nereikalinga. Tuo metu, kai į Lietuvą iš visų pusų veržesi ginkluoti priešai, kai aplink virė tikras pragaro katilas, Lietuvos kariuomenę bandyta netgi mažinti!

Vidurinioji puolimo grupė, vadovaujama majoro Kazio Ramanausko, žygavo per miškus Augustavo link. Batalionai žygavo priešakyje, iš paskos važiavo gurguolė. Rugės 5-osios naktį

gurguolė apsinakvojo Serskių kaime, netoli Augustavo, ir čia netikėtai užpuolė lenkų kavalerija. Į nelaisvę paklupo 70 kareivių ir visos grupės vadas mjr. K. Ramanauskas. Lenkų karininkas nušovė belaisvį majorą. Už kelių minučių iš lenkų štabo atskubėjo pasiuntinys su įsakymu nežudyti belaisvių. Bet jau buvo per vėlu.

Nelaisvė kartu pakliuvo majoro pasiuntinys Sergejus Gustaitis (vėliau pagarsėjusio karo aviacijos generolo giminaitis). Gustaitis matė egzekuciją ir kur užkasė majoro kūną. Kitais, 1921 metais, jis drauge su majoro K. Ramanausko artimaisiais nuvyko į tą vietą, atkasė nužudytojo palaikus, parvežė ir palaidojo Sasnavos kapinėse, Marijampolės apskritijoje.

Kai parseliavo Elzbietaus dvarą, žemės sklypą čia paskyrė ir žuvusio savanorio mjr. K. Ramanausko tévams. Įkurtame ūkelyje pradėjo šeimininkauti vedės majoro serj. Kriščiūnas, kilęs iš Skučiškės kaimo, Bagotosios parapijos. Ūkio įkūrėjas mirė 1940 metais nuo infarkto, palikęs keturis vaikus. Šeimos istorija papasakojo sūnus Jonas Kriščiūnas, gimęs 1938 metais.

Du tévo broliai tarnavo Lietuvos kariuomenėje: Juozas – karininkas, 9-ame pul-

ke Marijampolėje, Antanas – artilerijos karininkas Kaune, Puskarininkis Matas areštotas dingo 1941 metais, spėjama, kad sušaudytas prie Červenės. Andrius dirbo Kėdainių apskrities viršininko paduotoju.

Elzbietaus dvaro žemėse atsirado naujas Sasnavos vals-

Prieplauka Maklakovo gyvenvietėje. Tokius kranus „valdė“ Jonas Kriščiūnas

čiaus Tautkaičių kaimas. Vėliau čia buvo įkurta didoka kolūkio gyvenvietė. Rezistencijos metais Kriščiūnų sodyboje lankydavosi partizanai. Aštuoniolikmetė Genovaitė Kriščiūnaitė tapo partizanų ryšininke. Areštuota, nuteista. Iš pradžių išvežta į Uchtą, pakeliui į Vorkutą, vėliau – į Karagandos srities vario rūdynus prie Balchašo ezero.

Jos atmintyje išliko niūrus Balchašo apylinkių peizažas. Tiesa sakant, pavasarį čia gamta graži, kai pusdykumė, sudrėkinta tirpstančio žiemos sniego, sumarguoja sužydusių gėlių spalvomis. Bet per mėnesį saulė žolę išdegina, lieka pliki laukai, kur be drėkinimo mažai kas tegali augti. Kartais atslenka juodi audros debesys, sugriaudėja per kūnija, bet žemė nenukrinta joks lietaus lašas. Per septynerius metus, praleistus Balchaše, G. Kriščiūnaitė tik tris kartus matė tikrą vasaros lietu.

Kaip ir daugelio lietuvių šeimų, Ramanauskų ir Kriščiūnų šeimos buvo labai tvirtos tautinės šaknys. Atėjūnai tokias šeimas stengėsi išrauti iš gimtosios žemės. 1948 metų gegužės 22 dieną Kriščiūnų šeimą iš Tautkaičių išvežė į geležinkelio stotį, po to į Krasnojarsko, o iš ten baržomis Jenisejaus upė žemyn į

Maklakovo gyvenvietę.

Jonas Kriščiūnas netoli téviškės buvusioje Voveriškių mokykloje spėjo baigtį tik keliais pradžios mokyklos klasės. Maklakove teko eiti rusiškon mokyklon. Vėliau jis baigė kranininkų kursus Krasnojarske ir dirbo Maklakovo prieplaukoje – valdė didžiulį kraną, krovusi baržas baidokus, lentų ryšlius. Maklakove dar caro valdžios metais kažkokia užsienio bendrovė įsteigė pirmą lentpjūvę. Po Antrojo pasaulinio karo lentpjūvių buvo įrengta daugiau. Techniką kaip kontribuciją (baudą) už pralaimėtą karą joms tiekė suomai. Iš upe atplukdytų rinktinį rastą išpjautos lento buvo gabenamos Igarkon, iš ten – Šiaurės jūrų keliu į daugybę pasaulio šalių. Galybė rastą nuo iširusių plaustų, pabirusios lento plūduriavo upėje, trešo ir teršė vandenį. Valdžia nesirūpino jų išgraibymu. Vienok,

jei pakrančių gyventojai išsigriebdavo kokį rastigalį ar lentgalį, juos bausdavo už valstybinio turto pasisavinių.

Po Stalino mirties Kriščiūnų šeimos nariai vienas po kito grįžo į Lietuvą. Jonas parvažiavo 1960 metais. Apsigynė Marijampolėje. Sovietinių pakalikų iškeltus prisiregistravimo barjerus įveikė įgytos kranininko specialybės dėka – Marijampolėje tuo metu buvo pradėtos didelės statybos.

Tėviškėje Tautkaičiuose buvo apsigyvenęs kažkokis žmogelis. Jis malkoms sunaudojo visus ūkinius pastatus, sukūreno ir pusę gyvenamiosios trobos, po to išskraustė niokoti kitų tremtinių sodybą...

Marijampolėje Jonas Kriščiūnas vedė Emilią Simanaitytę iš Skriaudžių bažnytkaimio, Veiverių valsčiaus. Nors Simanaičių šeimai neteko patirti tremties ar kalėjimų, bet pokario metais gyvė suniai kaip ir visi Lietuvos gyventojai. Simanaitis dirbo geležinkelio darbininku, nuosavos žemės neturėjo. Gyvė Kazlų Rūdos miško pakraštyje. Dažnai namuose apsilankydavo partizanai. Kelis kartus jų sodyboje vos neįvyko susišaudymas. Vienas atvejis buvo pavytingas.

(keliamas į 7 psl.)

ILSEKITES RAMYBEJE

Jonas Burbulys

1928–2009

Gimė Biržų r. Šimpelyškių k. ūkininkų šeimoje, auginusioje keturis sūnus ir dukterių. Vyriausias sūnus Vilius 1944 m. tapo partizanu. Šeima slapstėsi. Jonas buvo suimtas, kalintas Biržų ir Panevėžio kalėjimuose. Išleistas buvo mobilizuotas į darbo batalioną. Grįžęs vedė Eleną Yčaitę, sulaukę dviejų dukterių, dviejų vaikaičių ir provaikaitės.

LPKTB Biržų skyrius

Ramutė Seliokaitė-Aleksienė

1929–2009

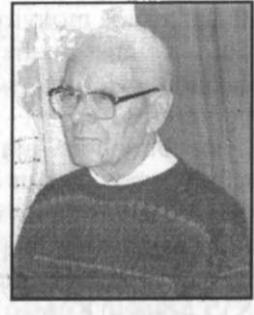
Gimė Vilkaviškio r. Gustaičių k. 1941 m. kartu su šeima buvo ištremta į Jakutsko miestą. 1943 metais Ramutės tėvas buvo nužudytas Rešotų lageryje. 1956 metais gruodžio 21 d. Ramutė grįžo į Lietuvą, sukūrė šeimą su buvusiu tremtiniu, politiniu kaliniu Juozu Aleksu. Užaugino dvi dukteris ir sūnus.

Palaidota Šakių kapinėse.

LPKTS Šakių filialas

Juozas Maščinskas

1910–2009

Gimė Marijampolės aps. Veiverių valsč. Blindžiakupsčių k. ūkininkų šeimoje, auginusioje penkis vaikus. Baigė Veiverių pradžios mokyklą, talkino tėvams ūkyje. Vedė Mariją Liaukaitę, apsigynė savo ūkyje Lizdeikių k., sulaukė dviejų sūnų ir dukters. Rezistencijos laikotarpiu rėmė partizanus. 1946 m. po partizanų ir enkavedistų kautynių pačioje Maščinskų sodyboje, Juozas su žmona buvo suimti. Tais pačiais metais Juozas buvo nuteistas 25 metus kalėti ir išvežtas į Irkutsko sritis, vėliau į Magadano lagerius. Dirbo šachtose. Žmona su vaikais paliko sodybą ir pasitraukė į Joniškio r. Pašvitinio miestelį, glaudėsi pas vyro pussererę gydytoją Mariją Naudžiūtę, turėjusi pasitraukti dėl saugumiečių persekiojimo.

1958 m. Juozas grįžo į Lietuvą pas šeimą, suniokotuose namuose gyvenusių nuo 1955 metų. Nuo 1985 m. gyvė pas dukterį Kazlų Rūdoje.

Palaidotas Kazlų Rūdos kapinėse.

Vaikai

Stanislava Kausteklytė

1922–2009

Gimė Brožių k., Veiviržėnų valsč., Kretingos aps., ūkininkų šeimoje. Po karinį dirbo Brožių k. bibliotekos vedėja. Rémė Kestučio apyg. Butigeidžio rinkt. Dariaus r. Rambyno (Pilies) būrio partizanu. 1951 m. buvo suimta, kalinta Klaipėdos ir Vilniaus MGB kalėjimuose, nuteista dešimčiai metų lagerio. Kalėjo Komijoje, Intos lagerio. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Gyvė Gargžduose.

Palaidota Klaipėdos r. Veiviržėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

LPKTS Klaipėdos r. filialas

Onutė Puzinaitė-Gricienė

1931–2009

Gimė Vanagiškių k., Raudėnų valsč., Šiaulių aps. Augo ūkininkų šeimoje. 1947 m. su šeima ištremta į Tomsko rajoną. Dirbo geležinkelio ir miško darbus. Į Lietuvą grįžo 1958 metais, apsigynė Kuršėnuose, ištekėjo, augino du sūnus. Iki pensijos dirbo Pavencijų cukraus fabriko laboratorijoje. Prasidėjus Atgimimui aktyviai ištraukė į LPKTS veiklą, dainavo buvusių tremtinių chore.

Palaidota naujosiose Kuršėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnus, seseris, artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas, tremtinių choros „Tremties varpai“ nariai ir vadovė

2009 m. gruodžio 18 d.

Tremtinys

Nr. 47 (877)

7

Nors rovė, bet neišrovė

(atkelta iš 6 psl.)

Viešėjo trys partizanai. Jie pavalgė, nusiprausė, karšta laidine „šutino“ drabužius. Simanaitienė išėjo į kiemą pašerti gyvulių ir pamatė kareivius ir stribus, pusračiu supančius sodybą. Skubiai metėsi į trobą, bet partizanų jau nebuvu – jie spėjokareiviu nepastebėti išsmukti ir paslėpti miške. Veiverių garnizonas be perstojo krėtė Simanaitiū namus. Simanaitis grindū

lentas suklojo neprikaldamas, kad eilinės kratos metu jų nesulaužytų. NKVD kaptetonas iš Veiverių prisipažino, kad ir jam igriso pas Simanaitiū nesibaigiančios kratos. Kažkuris kaimynas uoliai pranešinėjo...

Simanaitiū buvo verčiami „pasirašyti“ į kolchozā. Simanaitis atsisakė: „Ipratęs dirbtis sąžiningai, kolūkyje dirbtis negalėsiu!“ Vietos kolūkio valdžia visaip stengesi jiems

pakenkti: net užarė įvažiavimą į jų kiemą.

Vienintelis sūnus Vitas sirgo džiova ir nuo karinės tarnybos buvo atleistas, tačiau 1952 metais jis paėmė į sovietų armiją. Tėvai gavo laišką, kuriamė Vitas pranešė sergas, gulis šaltajoje palatoje su išdaužytais langais ir nesitikis pasveikti. Netrukus tėvai gavo pranešimą apie sūnaus mirtį...

Aleksandras JAKUBONIS

Mieli bendraminčiai,

Išleidome tris knygas „Sibiro Alma Mater“. Iš šiuos leidinius parašėme per tris šimtus straipsnių. Kryžių Kalne pastatėme ir pašventinome kryžių Lietuvos šviesuo liams. Tai buvo mūsų paskutinis akcentas „Sibiro Alma Mater“ trilogijai.

Tačiau gyvenimas tėsiasi. Daugelis teiraujas, ar bus ketvirtoji knyga? Ar jau renkami straipsniai? Kokių temų reikiaria? Klausimas rimtas. Pamatykime visi kartu. Ar viską parašėme trilogijoje? Manau, kad ne...

Jeigu surinktume straipsnių, pagilinančių trilogijos temą ir žinias, papildytų ir praplėstų natūrals faktais, reikalingais mokyklai, istorijai, muziejui, būsimų kartų mokslui, tai knyga būtų įdomi ir reikalinga.

Svarbu, kad šalia gvildenų temų atsirastų visapusiškai naudingų straipsnių. Sunku pasakyti, kiek ir kokios mintys liko neužrašytos ir neišspausdintos knygose, tačiau neišskytu minčių ir neužfiksuotos istorijai informacijos dar liko

daug... Todėl vėl nori upakvies ti jus į diskusiją ir paraginti rašyti, nesvarbu, ar turėsime galimybę išleisti naują knygą.

Bandysiu priminti temas, nepaliestas arba nepakankamai išnagrinėtas bendraautorių straipsniuose:

Daugelis jūsų lietė ištikimybės Tėvynėi temą. Daugelis lietė problems, kurias pagimdė kruvinas sovietų vals tybės teroras. Tačiau ši tema neišsenkanti;

Prisiminkime, mieli bendraautoriai, kokią pirmą pamoką turėjo išmokti mūsų tėvai, uždaryti lageriuose, kalėjimuose, tremtyje;

Tremtyje, karo metu teko girdėti, kaip jaunesni virai lie tuviai ar lenkai svarstydo, gal verta eiti savanoriais į frontą ir bandyti pabėgti į užsienį. Teko girdėti, kad vienas lietuvis ledų perėjo Beringo sąsiauri ir atsidūrė Aliaskoje, kitas atsidūrė 16-osios divizijos gretose. Žinoma, tai buvo pavieniai atvejai, bet tokios mintys buvo svarstomos;

Mūsų tremties keliones lydėjo gimimai ir mirtys. Ką

apie tai prisimename?

Prūsijos ir Klaipėdos krašt... Ne tik tremtys, bet ir keilių okupacijos, kalbos, kultūros, tradicijų kaita, nuolatinė baimė prarasti laisvę ar gyvybę – tokia buvo aplinka. Oko kios patirtys tuo metu palietė Lietuvos vaikus mokyklose?

Tėvai ir mes tremtyje buvo me išradę, išmokome amato. Verpėme siūlus iš slapčia parsinėtų vilnų, mezgėme megztinius su lietuviškais raštais, gaminome statinaites, išdroždavome iš beržo kaladelių šukas, mamoms basutėms padelius, gaminome naginaites ir maistą iš netinkamos žaliavos, kalėdinėms eglutėms gamindavome žaisliukus ir kita. Tikriausiai visa tai Šiaurėje, stepėse, Vorkutoje, lageriuose ir kitose vietose turėjo savo ypatumų.

Būtų labai įdomu skaityti, kaip tai buvo daroma, kokios priemonėmis ir įrankiais. Žinoma, tokią fotografijų nerasyme, bet apie tai galime papasakoti vaikaičiu – piešimo gabuoliui – nupieš ir toks piešinukas papuoštų jūsų straipsnelį, įdomų muziejui;

(keliamas į 8 psl.)

Skelbimai

Gruodžio 27 d. (sekmadienį) 12 val. Ukmergės Šv. Trejybės bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios minint **Didžiosios Kovos apygardos štabo partizanų 60-ąsias žūties metines**. Po pamaldų Ukmergės kultūros centro mažojoje salėje įvyks paminėjimas.

Kviečiame dalyvauti.

LPKTS Kauno filialas sveikina artėjančių šv. Kalėdų bei Naujujų metų proga ir kviečia į LPKTS salėje (Laisvės al. 39, Kaune) vyksiantiems renginius:

gruodžio 28 d. (pirmadienį) 12 val. Kalėdų eglutė vaikams; **gruodžio 29 d. (antradienį) 14 val.** šventinė popietė „Tremtinio Kalėdos“.

Malonai kviečiame dalyvauti.

2010 m. sausio 3 d. LPKTS Šiaulių filialas kviečia į organizuojamą **Kalėdinę eglutę** filialo nariams ir jų vaikai ciams. Bendram būryje palydésime senuosių ir sutiksime Naujuosių metus.

Pakvietimus vaikaičiams į eglutę galima pasiūlti filialo būstineje kiekvieną darbo dieną iki gruodžio 30 d. nuo 10 val. iki 13 val.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214

Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.

Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai

Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3540. Užs. Nr.

Kaina 1,60 Lt

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negražinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSEKITĖS RAMYBĖJE

Stefanija Čijunskaitė-Girdvainienė

1930–2009

Gimė Degimų k., Akmenės r., ūkininkų šeimoje. 1949 m. su sergančia motina ir trimis seserimis ištremta į Sibirą – Krasnojarsko kr. Abano r. Mačino k. Tuo metu partizanavęs tėvas buvo sušaudytas Purvių miške. Brolis Alfonsas 15 metų kalėjo Vorkutos lageryje. Stefanija tremtyje dirbo melžėja. Ištekėjo už tremtinio Raimundo Girdvainio, susilaukė sūnaus Jono ir dukters Eugenijos. I Lietuvą grįžo 1958 m., apsigyveno Telšių r. Tryškių mstl. Dirbo Telšių ligoninėje „Masčio“ fabrike. Atkūrus nepriklausomybę aktyviai dalyvavo LPKTS veikloje, buvo TS-LKD narė.

Palaidota Tryškių kapinėse.

Užjaučiame sūnų ir dukterį.

Buvę Tryškių tremtiniai

Petras Stonys

1925–2009

Gimė Butkų k., Tauragės r., ūkininkų šeimoje. Baigė Butkų pradinę mokyklą. Mirus tėvams, rūpinosi mažesniais broliais. Antroji sovietų okupacija sugriovė jaunus gyvenimus. Trys broliai tapo partizanais, vėliau žuvo, Petras buvo jų ryšininku. 1951 m. suimtas. 1955 m. grįžęs iš įkalinimo vietas gyveno Klaipėdoje.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Klaipėdos filialas

Stasys Simaitis

1923–2009

Gimė Vainaičių kaime, Plungės r. Lietuvą užplūdus antrajai okupacijos bangai visa Simaičių šeima išitraukė į tautos pasipriešinimo kelią. Stasys su tėvu stribai dažnai išsiveždavo į Plungę tardyti. Tardomas Telšiuse buvo labai sužalotas, taiponeigaliu. 1948 m. šeimą ištrėmė į Tomsko sr. 1960 m. grįžo į Lietuvą. Gimtinės pastatai buvo nugriauti. Stasys globojo se suo. Jam pripažintas Laivės kovų dalyvio statusas.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Klaipėdos filialas

Antanas Bacevičius

1925–2009

Gimė Mikutaičių k., Raseinių r., ūkininkų šeimoje, kurioje augo trys broliai ir dvi seserys. Mokėsi Jurbarko gimnazijoje. Dalyvavo pogrindinėje pasipriešinimo veikloje. Buvo išduotas, 1946 m. kartu su broliu suimtas ir nuteistas. Kalėjo Uchtoje, Balchaše. 1955 m. atvyko į Irkutsko sr. N. Ūdinsko r. Porogo k. pas ištrėmtą šeimą. 1956 m. vedė tremtinę Zofiją Bantę. Dirbo Tytuvėnų durpyne. Nuo 1977-ųjų 21 metus dirbo Šiluvos bazilikos zakristijonu. Užaugino dvi dukteris ir sūnų, mylėjo Dievą ir Tėvynę. Apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Žmona ir vaikai

Elena Bardzinskienė

1928–2009

Gimė Pakruojor. Palėčių kaime. 1948 m. kartu su šeimą ištrėmė į Irkutsko sr. Baidabinsko rajoną. Dirbo miško kirtimo, vežimo, sakų rinkimo darbus. Į Lietuvą grįžo 1958 metais, apsigyveno Radviliškyje, vėliau Kuršėnuose. Dirbo Daugėlių statybinių medžiagų kombinate. Mirus vyru gyveno viena. Vaikų neturėjo. Senatvėje slaugė ir globojo brolio duktę.

Palaidota naujosiose Kuršėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas